

Minimální preventivní program

**Základní škola Velké Hamry, Školní 541 -
příspěvková organizace**

Školní rok 2015/2016

1. Charakteristika školy
2. Analýza současné situace na škole
3. Sociálně patologické jevy na škole
4. Cíle minimálního preventivního programu
5. Aktivity pro žáky
6. Rámcová témata
7. Dostupná literatura, kontakty, pomůcky
8. Spolupráce s odborníky
9. Plánované akce v letošním školním roce
10. Měření efektivity programu
11. Závěr

1. Charakteristika školy

ZŠ Velké Hamry je školou s 1. - 9. postupným ročníkem. Na prvním stupni je v současné době 6 tříd, na druhém stupni 8 tříd. Škola slouží nejen pro žáky z Velkých Hamrů, ale také z okolních obcí - Plavy, Haratice, Velké Hamry II, Držkov, Jílové.

V tomto školním roce je počet žáků 263. Škola vyučuje podle Školního vzdělávacího programu Škola pro život.

Naše škola je vybavena počítačovou učebnou, učebnou s interaktivní tabulí, učebnami na výuku fyziky, chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy a také novou multifunkční místností využívanou hlavně pro čtenářské dílny a hodiny hudební výchovy. Dále je zde vybavená cvičná kuchyňka, dílna pro pracovní činnosti. Na výuku tělesné výchovy jsou dvě tělocvičny a bazén. Ve vedlejší budově je umístěna školní družina a školní jídelna. V areálu školy jsou chováni 2 králíci, o které se starají žáci 1. stupně.

2. Analýza současné situace ve škole

S rostoucím počtem drogově závislých osob si společnost uvědomuje nebezpečí rozšířeného zneužívání drog, rostoucího násilí mezi mládeží a hledá cesty, jak tento problém řešit. Školní mládež se řadí mezi přímo ohroženou skupinu, která je nejvíce zranitelná.

Minimální preventivní program je určen pro žáky, pedagogické pracovníky a rodiče a ve svém důsledku má vést k pozitivní změně klimatu školy a následně i k pozitivnímu ovlivňování klimatu v jednotlivých třídách.

Na 1. stupni je sice preventivní program nejvíce zařazován do předmětů jako prvouka, vlastivěda, český jazyk, ale zároveň je jisté, že na tomto stupni jsou obecná témata prevence realizována třídními učiteli, kteří nejlépe vědí, na kterou problematiku se mají zaměřit.

Na 2. stupni je preventivní program nejčastěji uplatňován ve výchově k občanství, výchově ke zdraví, v přírodopisu, chemii..., ale zároveň opět platí, že všichni učitelé v aktuálních případech dokáží danou problematiku ve svých předmětech využít.

Soustavně se zaměřujeme na prevenci těchto sociálně patologických jevů:

- agrese, šikana, kyberšikana a další formy komunikace prostřednictvím multimédií
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus
- drogová závislost, alkoholismus a kouření
- rizikové sexuální chování, prevence proti AIDS
- kriminalita a delikvence
- virtuální drogy
- týrání a zneužívání
- patologické hráčství
- záškoláctví
- vandalismus a jiné formy násilí
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů

3. Sociálně patologické jevy na naší škole

Třídní učitelé ve spolupráci s rodiči a ředitelstvem školy řeší drobné problémy - např. neplnění školních povinností, porušování školního řádu, ničení školního majetku, agresivitu mezi dětmi. Podobným způsobem se snaží řešit i větší problémy, které se ve škole vyskytly /záškoláctví, projevy počínající šikany, užívání alkoholu i jiných omamných a psychotropních látek, krádež a vloupání/, tentokrát ovšem jako výchovná komise - třídní učitel, rodiče, vedení školy, výchovný poradce a metodik prevence. Řešení je vždy v souladu s příslušným metodickým pokynem MŠMT.

Pro žáky a jejich rodiče je ve škole otevřeno poradenské pracoviště. Výchovná poradkyně a metodička prevence zde pomáhají řešit problémy týkající se chování žáků, vztahů mezi nimi, poskytují kontakty na odborná pracoviště, pomáhají žákům s výběrem budoucího povolání, zabývají se prevencí v oblasti sociálně nežádoucích jevů apod.

K dispozici je žákům i schránka důvěry, kam se mohou obrátit se svými problémy týkajícími se školy, kamarádů i osobních problémů.

Jako poměrně velký problém se jeví narůstající násilí až agrese mezi dětmi, neúcta ke společným věcem, a celkově vůbec tzv. neslušné chování a vulgarita.

Větší problémy a nárůst rizikového chování se objevuje především na 2. stupni, zřejmě vzhledem k pubertě, a také proto, že nadaní žáci odcházejí na víceleté gymnázium a na sportovní ZŠ, a tím se narušuje přirozené sociální rozvrstvení žáků ve třídě.

Celý pedagogický sbor postupuje jednotně a důsledně, aby se zamezilo problémovému chování i všem projevům sociálně patologických jevů.

4. Cíle minimálního preventivního programu

- Formování postoje našich žáků k drogám - rizika spojená s užíváním cigaret, marihuany atd.
- Předcházení vzniku šikany, kyberšikany, předcházení záškoláctví.
- Budování pozitivního klimatu na škole.
- Zvyšování právního vědomí žáků a vedení je k zodpovědnosti za svá rozhodnutí.
- Získat rodiče k aktivní spolupráci se školou.
- Rozvíjení dovednosti komunikace - dokázat pojmenovat svůj problém, hledat jeho příčiny a pracovat na jeho odstranění.
- Vzdělávání pedagogických pracovníků - komunikace, šikana, jak pracovat s problémovým žákem atd.

Naším cílem je, aby žák opouštěl školu s těmito dovednostmi:

- Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí podporujících zdraví jedince, rodiny, společnosti, přírody.
- Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce a používá je ve vztazích.
- Posiluje duševní odolnost vůči negativním vlivům.
- Je odpovědný za své chování a způsob života.
- Dovede řešit problémy.

5. Aktivity pro žáky

Prevence sociálně patologických jevů je součástí výchovně vzdělávacího plánu školy a prolíná jednotlivými předměty. Jedná se např. o témata alkoholu, kouření, drog, šikany, kyberšikany, nevhodné televizní programy a časopisy, gamblerství, rasismus a xenofobie, pohlavně přenosné choroby a AIDS. Podle možnosti budou zajištěny besedy s odborníky (Most k naději, MAJÁK ops, Společně k bezpečí s.r.o., Policie ČR, ...).

Děti motivujeme ke smysluplnému využití volného času pestrou nabídkou školních kroužků. Pravidelně jsou žáci upozorňováni na akce DDM v Tanvaldě (včetně hlavních i vedlejších prázdnin). Další možností je ZUŠ v Tanvaldě - obor hudební, taneční i výtvarný. Škola spolupracuje i se Sokolem - např. oddíl kopané a sportovní gymnastika. Řada žáků působí v hasičském kroužku.

Výchovně působí i návštěvy divadelních představení a koncertů v divadle v Jablonci nad Nisou.

6. Rámcová témata

1. stupeň ZŠ - agresivita a její zvládnání, soužití v kolektivu, role ve třídě tvoření skupin, práce ve skupině, způsoby komunikace mezi vrstevníky i ve vztahu k dospělým, vhodné využití volného času, budování zdravého sebevědomí, ochrana zdraví,
6. ročník- zvládnutí nových náročných situací v souvislosti s přechodem na 2. stupeň ZŠ - např. střídání učitelů, nové předměty, budování nové role ve třídě, vytváření kvalitního kolektivu, důvěra ve vztazích
7. ročník- uvědomovat si odpovědnost za vlastní zdraví, rozvoj komunikace, vzájemné důvěry, umění naslouchání, nácvik asertivního chování
8. ročník- zlepšování vztahů v kolektivu, seznámení se s možnými životními riziky, vhodné využití volného času, uvědomovat si výhody zdravého způsobu života
9. ročník- nácvik řešení zátěžových životních situací - např. neúspěch, obtížná volba, rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí, seznámit se s trestní odpovědností mládeže

7. Dostupná literatura, kontakty, pomůcky

Učitelská knihovna obsahuje řadu knih s tematikou prevence sociálně patologických jevů, dále jsou k dispozici videonahrávky a další pomůcky. Jejich přehled vede metodik prevence.

Informace o problematice lze nalézt i v učebně výpočetní techniky, a to jak v rámci vyučovacích hodin, tak v odpoledních hodinách v rámci kroužků.

Ředitelství školy, výchovný poradce a metodik prevence shromažďují informace a telefonní čísla organizací, které se zabývají výchovnými problémy dětí, rodiče na třídních schůzkách informují o těchto možnostech.

Žáci i jejich rodiče mají navíc možnost navštívit poradenské pracoviště na naší škole, kde se mohou pokusit společně s výchovnou poradkyní a metodičkou prevence hledat řešení v různých situacích.

8. Spolupráce s odborníky

Naše škola dlouhodobě úzce spolupracuje s PPP v Jablonci nad Nisou, konkrétně s ředitelkou PPP Mgr. Ivanou Ullmannovou, která u nás používá skrytý vrstevnický program jako řešení problémů ve třídním kolektivu či se šikanou. Dále plánujeme obnovit spolupráci s etopedem Mgr. Petrem Šolcem, který se ve své

práci zaměřuje právě na problémové či rizikové faktory ve fungování vrstevnických skupin.

Také spolupracujeme s Policií ČR a asistenty prevence kriminality ve Velkých Hamrech, terénní pracovníci ve Velkých Hamrech Markétou Hornekovou, se sociálním odborem MÚ v Tanvaldě či OSPOD v Tanvaldě.

Pedagogičtí pracovníci se průběžně účastní seminářů pořádaných Pedagogicko-psychologickou poradnou v Jablonci nad Nisou, Národním institutem pro další vzdělávání či Centrem vzdělanosti Libereckého kraje. V rámci projektu „Už víme, co nám hrozí ...“ se uskuteční 4 hodinové školení v rámci primární prevence pro všechny pedagogy.

Škola je navíc zapojena do několika grantových projektů vypsanych MŠMT či KÚ 5letý program primární prevence Už víme, co nám hrozí, materiálová podpora zájmových kroužků.

9. Plánované akce v letošním školním roce

Nabídka zájmových kroužků pro tento školní rok:

- Čtenářský klub pro 2. a 3. ročník (Mgr. L. Niedermertlová)
- Čtenářský klub pro 4. a 5. ročník (Mgr. M. Lejsková)
- Florbal (Mgr. M. Fabinyi)
- Internet pro I. stupeň (Mgr. M. Čejchanová)
- Pěvecký kroužek (Gabriela Částová)
- Plavání pro 1. ročník (Mgr. S. Šourková)
- Plavání pro 3. - 8. ročník (Mgr. S. Šourková)
- Plavání pro I. stupeň (Mgr. E. Bambušková)
- Plavání pro II. stupeň (Mgr. I. Komžáková)
- Plavání pro ŠD (V. Pekelská, G. Částová)
- Počítače - psaní deseti (Mgr. V. Kotyzová)
- Stolní tenis (Mgr. M. Bačová)
- Výtvarný kroužek pro I. stupeň (Lukáš Čaha)
- Výtvarný kroužek pro II. stupeň (Mgr. M. Kubíková)
- Florbal dívky (Bohuslav Dvořák)
- Horolezecký kroužek (Jan Kuna)
- Liščata (Jiří Martinek)
- Sportovní gymnastika (Martin Doleček)
- Včelařský kroužek (Kristýna Těhníková)

Sběr papíru

Výukové programy pro vybrané třídy s ekologickou tematikou

Veletrh EDUCA pro žáky 9. r.

Přednášky MAJÁK ops pro 2. a 3. třídy

Přednášky pro vybrané třídy 2. stupně (téma spolupráce, komunikace, ...)

Den dětí v naší škole - pestrá nabídka soutěží

Den s Policií ČR (npor. Hlubuček - vedoucí obvodního oddělení Policie ČR Tanvald)

Sportovní soutěže (v rámci školy i okresu) - florbal, plavání....

Lyžařský kurz v Plavech

Projektové dny (Halloween, Vánoce, Den Země)

Exkurze žáků 9.třín v památníku Terezín

Pobytové jazykové kurzy pro vybrané žáky z 8. a 9. ročníků v zahraničí (Německo a Velká Británie) + eventuální navázání družby s tamními školami

Přednášky o protidrogové prevenci - Most k naději, MAJÁK ops (dle potřeby)

Třídnické hodiny - rozhovory, komunikace ve skupině....

O těchto akcích škola informuje veřejnost na webových stránkách školy, prostřednictvím své vývěsky na náměstí ve Velkých Hamrech či příležitostně v občasníku MěÚ Velké Hamry „Hamrovské listy“.

10. Měření efektivity programu

- hodnocení akcí samotnými žáky, rodiči (ústně, písemně)
- dotazníky, testy a jejich vyhodnocení
- účast v jednotlivých akcích
- prezentace aktivit
- koordinace aktivit s MěÚ Velké Hamry a zájmovými spolky ve Velkých Hamrech (Sokol, Dobrovolní hasiči, ...) v rámci KPSVL

11. Závěr

Naplňování minimálního programu nelze bez aktivního zapojení školy, žáků a rodičů. Je všeobecně známo, že nejúčinnější prevencí je výchova dětí v rodině. Škola napomáhá při výchově dětí, ale není možné, aby zcela převzala úlohu rodiny, a proto je velice důležité, aby se rodiče aktivně zapojili do dění ve škole. Aby se naučili komunikovat a spolupracovat se školou, aby byl náš postup jednotný. Aby se nebáli obrátit na školu v případě problémů a snažili se je řešit společně hned od začátku, a tím předcházeli sociálně patologickým jevům u svých dětí. Škola problémy neskrývá, snaží se je řešit ve spolupráci s rodiči, případně s dalšími odborníky.

Ve Velkých Hamrech 23.9.2015

Vypracovala: Mgr. Tereza Dobiášová
Schválila: Ing. Zdeňka Juklová